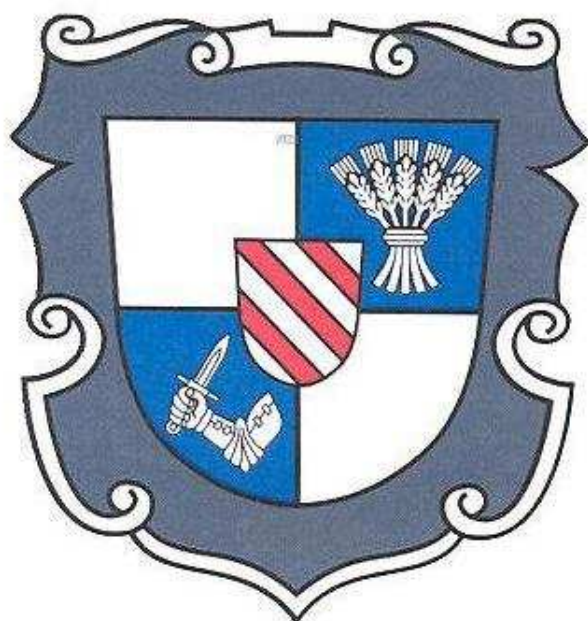

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY STOLNO na lata 2010 - 2013

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXXVI/220/10
Rady Gminy Stolno
z dnia 22.06.2010r.

CHEŁMNO
MAJ 2010 R.

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami	3
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce	4
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	9
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	11
6. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy	13
7. Zarys historii obszaru gminy	15
8. Rejestr zabytków nieruchomych z terenu Gminy Stolno	23
9. Gminna ewidencja zabytków dla Gminy Stolno	24
10. Zabytki archeologiczne z terenu Gminy Stolno	25
11. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy	28
12. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy; analiza szans i zagrożeń	28
13. Kierunki działań programu opieki	30
14. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami	35
15. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami	36
16. Znani ludzie związani z terenem obecnej gminy Stolno	40
17. Informacje na temat materiałów wykorzystanych w opracowaniu	40
18. Załączniki:	
1. Wykaz wsi gminy Stolno	
2. Wykaz obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków,	
3. Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków,	
4. Wykaz zabytków archeologicznych,	
5. Wykaz zabytkowych cmentarzy,	
6. Wykaz zabytkowych parków,	

Opracował:

Kamil Grzyb
ul. Kolibrowa 16
86-200 Chełmno
grzyb_kamil@wp.pl

1. Wstęp

Gminny Program opieki nad zabytkami jest dokumentem, którego zadaniem jest przybliżenie dziedzictwa kulturowego gminy przede wszystkim jej mieszkańcom ale także osobom z zewnątrz, które chciałyby zapoznać się z relikami przeszłości znajdującymi się na danym obszarze. Ponadto określa działania jakie przewidziane są do realizacji w okresie od 2010 r. do 2013 r. Przedmiot opracowania obejmuje gminę Stolno w jej granicach administracyjnych, jednak należy zauważyć, że nie jest to jednorodny, wyodrębniony obszar, który ukształtował się na przestrzeni stuleci a jedynie teren wydzielony pod względem administracyjnym. Zajmuje on powierzchnię 98,43 km² i składa się z 13 sołectw w skład, których wchodzi 20 miejscowości, siedzibą władz gminy jest Stolno (wykaz miejscowości w załączeniu). Na obszarze gminy znajdują się zabytki i obiekty stanowiące ślady bytności minionych pokoleń, które zamieszkiwały te tereny. Relikty te przyjmują różną postać; od najstarszych, jakimi niewątpliwie są zabytki archeologiczne – osady, cmentarzyska, grodziska, poprzez zabudowania późniejsze jak kościoły o rodowodzie średniowiecznym; osiemnasto i dziewiętnastowieczne dwory, pałace, obiekty przemysłowe (gorzelnie, budynki gospodarcze, itd.) aż po stosunkowo „młode” zabytki jak cmentarze mennonickie, ewangelickie czy katolickie oraz figurki i krzyże przydrożne. Działania militarne szczególnie w wieku XX pozostawiły liczne pamiątki materialne minionych wojen jak fortyfikacje twierdzy Chełmno z początku XX w., umocnienia niemieckie powstałe na początku 1945 r. ale także obiekty upamiętniające tragiczne wydarzenia jak masowe egzekucje na ludności polskiej dokonywane przez okupantów niemieckich czy pomniki, obeliski i tablice przypominające o pojedynczych ofiarach okrucieństwa jakie miało miejsce podczas II wojny światowej. Każdy z w/w rodzajów obiektów jest istotnym elementem tożsamości narodowej i historii tych terenów ale żeby mieć wiedzę na temat walorów kulturowych danego regionu należy uprzednio rozpoznać stan zachowania obiektów, skatalogować je, dokonać wartościowania a następnie przewidzieć działania, które należy podjąć aby zachować, wyeksponować i wykorzystać posiadane walory. Tym celem służyć ma rejestr zabytków – prowadzony przez wojewódzkiego konserwatora zabytków; gminna ewidencja zabytków – prowadzona przez wójta gminy a także gminny program opieki nad zabytkami dla gminy, uchwalany przez radę gminy.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawa prawna do opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami, zawarta jest w art. 87, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, ze zm.). Ustawodawca, określa, że dokument ten sporządzany jest przez wójta na okres 4 lat, podlega on zaopiniowaniu przez wojewódzkiego konserwatora zabytków a następnie przyjmowany jest w drodze uchwały przez radę gminy. Program publikowany jest w dzienniku urzędowym województwa oraz na stronie internetowej urzędu gminy. Po upływie 2 lat od jego

przyjęcia należy przeprowadzić analizę dokumentu pod względem stopnia realizacji zawartych w nim ustaleń a co 4 lata należy przeprowadzić gruntowną aktualizację. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa również cele jakie powinien realizować program opieki nad zabytkami, a są nimi:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Cele te w zależności od specyfiki danej gminy czy lokalnych uwarunkowań mogą ulegać modyfikacjom tak aby w jak najlepszy sposób realizować cel nadrzędny jakim jest zachowanie spuścizny dziejowej dla następnych pokoleń.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Ochrona zabytków i dziedzictwa narodowego jest jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez organy władzy oraz poszczególnych obywateli. Ma to odzwierciedlenie w przepisach prawa poczynając od najważniejszej ustawy jaką jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzona w dniu 2 kwietnia 1997 r. przez Zgromadzenie Narodowe (Dz.U.1997.78.483, ze zm.) gdzie w art. 5 zawarto zapis: Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Natomiast w ustępie 1, artykułu 6 ustalono :Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.

Przepisem szczególnym, regulującym zagadnienia dotyczące ochrony zabytków a zwłaszcza określającym przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr162 poz. 1568, ze

zm.). W przedmiotowej ustawie zdefiniowano między innymi pojęcie zabytku, gdyż nie zawsze jest to kwestia oczywista. Zgodnie z tą definicją, zabytek jest to nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Takie zdefiniowanie pojęcia zabytku oznacza, że nie jest wymagane aby dany obiekt był w stosownym rejestrze czy ewidencji aby można o nim powiedzieć, że jest zabytkiem. Ustawa przewiduje określone formy ochrony zabytków, do których zaliczono: wpis do rejestru zabytków; uznanie za pomnik historii; utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Katalog ten ulegnie rozszerzeniu z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 474) co nastąpi w dniu 5 czerwca 2010 r. Od tego dnia formą ochrony zabytków będzie również ustalenie ochrony w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Rejestr zabytków prowadzony jest przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z podziałem na zabytki ruchome i nieruchome; pomnik historii ustanawiany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, park kulturowy i ustalenie stref ochrony konserwatorskiej następuje w wyniku podjęcia stosownej uchwały przez radę gminy natomiast decyzje w sprawach indywidualnych wydawane są przez wójta, burmistrza, prezydenta. Ponadto ustawa nakłada obowiązki na organy administracji publicznej (art. 4), obejmujące: zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków; przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę; kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków; uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska. Oprócz odpowiednich organów, także właściciele bądź posiadacze zabytków muszą zapewnić następujące warunki: naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Mając na uwadze zachowanie dobra narodowego jakim niewątpliwie jest spuścizna kulturowa minionych wieków, ochronie i opiece podlegają, niezależnie od ich stanu zachowania następujące elementy:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,

- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:
- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 129, poz. 1440 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Z przedmiotowej ustawy wynika również obowiązek prowadzenia przez samorządy gminne – gminnej ewidencji zabytków oraz opracowywania programów opieki nad zabytkami.

Poniżej przedstawiony został przegląd aktów prawnych dotyczących zabytków oraz uprawnień i obowiązków z tym związanych:

USTAWA z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.01.142.1591)

Jednym z podstawowych przepisów określających zadania samorządu terytorialnego jest ustawa o samorządzie gminnym. Ustalono w niej, jakie działania należą do zadań

własnych gminy czyli podstawowych obowiązków jakie winna ona realizować i do jakich została powołana. Wśród tych zadań w artykule 7 znajduje się zapis o ochronie zabytków i opiece nad nimi (art. 7, ust. 1, pkt. 9).

USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.09.151.1220 ze zm.):

W art. 83, ust. 2 zawarto zapis o możliwości usunięcia drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków jedynie za zgodą wojewódzkiego konserwatora zabytków.

USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.06.156.1118, ze zm.)

Ustawa – prawo budowlane, reguluje kwestie związane z przebiegiem procesu budowlanego, utrzymaniem obiektów budowlanych i ich eksploatacją. W sposób szczególny traktowane są obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz znajdujące się w strefach ochronnych ustanowionych w planie zagospodarowania przestrzennego. W odniesieniu do takich obiektów zwiększono rygory w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę, opiniowania działań budowlano – remontowych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Budynki objęte rejestrem zabytków przy wykonaniu każdej roboty budowlanej wymagają uzyskania pozwolenia na budowę i wydania przez WKZ decyzji na prowadzenie robót z zastrzeżeniem ich prowadzenia przez odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów.

USTAWA z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U.06.136.969, ze zm.)

Ustawa ta pozwala na zwolnienie od podatku rolnego gruntów rolnych wpisanych do rejestru zabytków, jeżeli są one użytkowane zgodnie z przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – art. 12, ust. 11.

USTAWA z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U.06.121.844 ze zm.)

Podobnie jak w przypadku gruntów rolnych, zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – art. 7, ust. 1 pkt. 6.

USTAWA z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. (Dz.U.04.261.2603, ze zm.)

W ustawie tej zawarte są cele publiczne, do których zaliczono również opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków

i opiece nad zabytkami art. 6, pkt. 5. Ponadto ustalono wymóg uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków zbywania nieruchomości należących do gminy a będących w rejestrze zabytków (art. 13, ust. 4).

Również w przypadku podziału gruntu wpisanego do rejestru zabytków konieczne jest uzyskanie pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz.U.04.71.650)

Rozporządzenie to daje możliwość przyznawania nagród osobom, które odkryły lub przypadkowo znalazły zabytek archeologiczny. Nagroda może być w formie pieniężnej lub dyplomu. Należy jednak zauważyć, że dotyczy to przypadkowego odkrycia a nie intencjonalnego poszukiwania zabytków archeologicznych, gdyż na takie działanie wymagane są odpowiednie kwalifikacje i zgoda wojewódzkiego konserwatora zabytków. Należy również zauważyć, że wszelkie zabytki archeologiczne odkryte podczas badań archeologicznych czy przypadkowo znalezione stanowią własność skarbu państwa i powinny zostać przekazane do właściwego miejscowo WKZ lub muzeum.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz.U.04.30.259)

W rozporządzeniu tym dano prawo staroście, umieszczania na zabytkach nieruchomych tabliczki określonej na konwencji Haskiej, która oznacza budynek zabytkowy.

Znak ma kształt pięciokątnej tarczy skierowanej ostrzem w dół, o wymiarach 185 x 100 mm, wykonanej z blachy, na białym tle w górnej części napis: "ZABYTEK CHRONIONY PRAWEM", poniżej tarcza herbowa złożona z błękitnego kwadratu, którego jeden z kątów tworzy ostrze tarczy, oraz umieszczonego nad nim błękitnego trójkąta, rozgraniczonych po każdej stronie białym trójkątem.

USTAWA z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.03.80.717)

Ustawa ta ma bardzo duże znaczenie dla ochrony zabytków gdyż jest podstawą do tworzenia i wprowadzania planów zagospodarowania przestrzennego, które na obszarze gminy stanowią prawo lokalne. W planie miejscowym określa się strefy ochrony konserwatorskiej i ustala wymagania w celu zachowania danego zabytku, krajobrazu czy przestrzeni. Wskazuje się również pojedyncze obiekty stanowiące zabytki czy to wpisane do rejestru czy ewidencji oraz określa działania jakie mogą być podjęte na danym terenie. Ustalenia te zawarte są w studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego a następnie przenoszone do planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku braku planu miejscowego ustala się warunki zabudowy w drodze indywidualnej decyzji, która w przypadku terenów i obiektów objętych ochroną konserwatorską wymaga uzgodnienia z WKZ.

USTAWA z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U.00.23.295)

Przepis ten reguluje sprawy związane z budową i utrzymaniem cmentarzy ale również określa sposób postępowania z cmentarzami nieczynnymi i historycznymi czy zabytkowymi.

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Ochrona dziedzictwa narodowego jest ważnym elementem polityki na różnych szczeblach władzy w kraju. Począwszy od sfery rządowej poprzez szczebel wojewódzki, powiatowy do gminnego. Na poziomie krajowym dokumenty mają charakter ogólny i stanowią wytyczne dla opracowań niższego szczebla lub ocenę stanu istniejącego i kierunki działań. Do takich dokumentów zaliczyć można: Narodową Strategię Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013; Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020. Ponadto ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewiduje powstanie Krajowego Programu Opieki nad Zabytkami ale dotychczas taki dokument nie powstał.

Na szczeblu wojewódzkim do opracowań poruszających zagadnienia ochrony zabytków i szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego zaliczyć należy:

- *Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2009 – 2012 zatwierdzony uchwałą Nr XXV/496/08 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 8 września 2008 r.*

W dokumencie tym scharakteryzowano dzieje ziem wchodzących w skład obecnego województwa Kujawsko – Pomorskiego, wskazano najważniejsze zabytki dla województwa oraz określono kierunki i zadania przewidziane do realizacji w latach 2009 – 2012 w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Żadne z zadań wymienionych w programie wojewódzkim nie obejmują terenu gminy Stolno.

- *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego, zatwierdzony uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.*

Ochrona dziedzictwa kulturowego; zmierzająca do ukształtowania struktur przestrzennych umożliwiających ochronę krajobrazu kulturowego i pojedynczych zabytków przed zniszczeniem, degradacją oraz dewaloryzacją, udostępniająca dziedzictwo kulturowe społeczeństwu – str. 61

W celu zachowania dziedzictwa kulturowego województwa dla przyszłych pokoleń uznano za konieczne kontynuowanie działań w zakresie ochrony walorów krajobrazu kulturowego poprzez m.in. : ochronę obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego w tym również doliny Wisły; ochronę zasobów kulturowych związanych z osadnictwem holenderskim w dolinie Wisły; ochronę zasobów średniowiecznej urbanistyki oraz architektury obronnej Ziemi Chełmińskiej – str. 78;

- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego zatwierdzona uchwałą nr XLI/586/05 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 12 grudnia 2005 r.

Sprawa zachowania dziedzictwa kulturowego została uwzględniona w tym dokumencie w ramach Działania 2.5. „Promocja dziedzictwa kulturowego” (str. 37- 38)

Poniżej zamieszczono wyciąg ze strategii:

”Działanie 2.5. Promocja dziedzictwa kulturowego:

Dziedzictwo kulturowe, najczęściej postrzegane jako świadectwo przeszłości, bywa znaczącym czynnikiem rozwoju w przyszłości. Zróżnicowane dziedzictwo kulturowe występujące w kujawsko-pomorskim, ze względu na unikalność niektórych jego zasobów, staje się znakiem rozpoznawczym regionu, jest czynnikiem przyciągającym do niego potoki ruchu turystycznego a więc także czynnikiem rozwoju gospodarczego. Aby dziedzictwo kulturowe mogło być efektywnym instrumentem promocji regionu, winno mieć odpowiednią, w pełni ukazującą jego walory prezencję. W odniesieniu do zabytków architektury i urbanistyki oznacza to dobry ich stan techniczny, w odniesieniu do zabytków ruchomych odpowiednio atrakcyjnie zaaranżowane ich kolekcje, zaś – na przykład - w odniesieniu do przejawów kultury duchowej, tradycji, odpowiednie ich atrakcyjne prezentacje.

2.5.1. Zachowanie dziedzictwa kulturowego

Stan techniczny znacznej części zasobów dóbr kultury materialnej, zwłaszcza zabytków architektury i urbanistyki regionu kujawsko-pomorskiego jest niezadowalający, a wielu obiektów i zespołów urbanistycznych wręcz zły. Brak systematycznych działań konserwatorskich może skutkować ich bezpowrotną utratą. Zachowanie bogatego dziedzictwa kulturowego regionu w jak najlepszym stanie i z zamiarem jego wielokierunkowego użytkowania, wymaga zróżnicowanych ze względu na bogactwo form działań konserwatorskich (remontowych, rekonstrukcyjnych, innych). Jednym z takich działań, umożliwiającym właściwą ochronę i jednocześnie udostępnienie licznych obiektów dziedzictwa kulturowego jest ich multimedialna prezentacja przy wykorzystaniu technik informatycznych (digitalizacji). Za ich pośrednictwem liczne, unikalne eksponaty zbiorów muzealnych i bibliotecznych, mogą być bezpośrednio dostępne w celach informacyjno-edukacyjnych, promocyjnych i innych.

2.5.2. Adaptacja dziedzictwa kulturowego do współczesnych potrzeb społecznych

Dziedzictwo kulturowe, w szczególności zaś obiekty zabytkowej architektury przeznaczone w przeszłości do określonego użytkowania, mogą, winny być adaptowane